

Особено мнение на съдиите Асен Манов, Милчо Костов, Цанко Хаджистойчев,
Станислав Димитров, Николай Павлов и Милена Жабинска

По чл. 125, т. 1 ЗСВ

Искането за обявяване на противоконституционност на чл. 125, т. 1 ЗСВ в частта, с която директорът на Националната следствена служба се приравнява по статут с председателя на Върховния касационен съд, председателя на Върховния административен съд и главния прокурор е основателно.

Съгласно чл. 119, ал. 1 от Конституцията правосъдието се осъществява от различни степени съдилища, изрично посочени в текста. Структурата на прокуратурата според чл. 126, ал. 1 от Конституцията е в съответствие с тази на съдилищата. В редица текстове от глава шеста на Конституцията са посочени компетентностите на съдилищата (чл. 117, ал. 1, чл. 120, ал. 1, чл. 124, чл. 125). В чл. 126, ал. 2 и чл. 127 са определени компетентностите на прокуратурата. За следствените органи е отделен само един текст в Конституцията - чл. 128, в който е казано, че тези органи са в системата на съдебната власт и осъществяват предварителното производство по наказателни дела. Това показва, че следствените органи само подпомагат дейността на съда и прокуратурата, но нямат самостоятелна и независима от тях дейност. Те са в тясна зависимост от прокуратурата при извършване на следствените действия. Само това обстоятелство - ограничената, зависимата и несамостоятелната дейност на следствените органи, е достатъчно основание, за да се приеме, че ръководителят на Националната следствена служба не може да има същия статут като статута на председателя на Върховния касационен съд, на председателя на Върховния административен съд и на главния прокурор.

Освен това в чл. 129, ал. 2 от Конституцията са изброени изчерпателно длъжностите на висшите магистрати, за които е определен седемгодишен мандат и специален ред за назначаване и освобождаване от длъжност. Това са председателят на Върховния касационен съд, председателят на Върховния административен съд и главният прокурор. Конституционният текст не включва в кръга на тези висши магистрати директора на Националната следствена служба. Той няма определен мандат и не се назначава и освобождава от длъжност по специалния ред на чл. 129,

ал. 2 от Конституцията, а това означава и че няма същия статут като този на посочените трима висши магистрати. Тази разпоредба на Конституцията се явява специална по отношение на общата норма на чл. 133 от Конституцията, която разпорежда, че статутът на съдиите, прокурорите и следователите, условията и редът за назначаване и освобождаване от длъжност и пр. се уреждат със закон. Този закон трябва да е съобразен със специалната конституционна разпоредба на чл. 129, ал. 2, както и с ограничените правомощия на следствените органи, посочени в чл. 128 от Конституцията.

Член 125 ЗСВ се намира в глава девета, озаглавена "Статут на съдиите, прокурорите и следователите". Но не само систематичното място на този текст в закона сочи, че той е свързан със статута на магистратите. Член 125 в своите 14 точки определя по низходящ ред съдийските, прокурорските и следователските длъжности. А длъжността е съществен елемент от статута на публичноправния орган. В отделните точки се приравняват съответните длъжности в съда, прокуратурата и следствието. В точка 1 на чл. 125 ЗСВ са приравнени длъжностите на председателя на Върховния касационен съд, председателя на Върховния административен съд, главния прокурор и директора на Националната следствена служба.

Това приравняване е целта на законодателя. Основната му идея да издигне директора на Националната следствена служба на равнището на магистратите по чл. 129, ал. 2 от Конституцията се преутвърждава в други текстове на ЗСВ: в чл. 27, т. 1 и в чл. 128 относно назначаването и освобождаването и в чл. 139 относно основното месечно възнаграждение. Тези разпоредби на ЗСВ разкриват смисъла и съдържанието на приравняването по чл. 125, т. 1 - директорът на Националната следствена служба по един и същ ред да бъде назначаван и освобождаван от длъжност и да получава равна заплата с председателя на Върховния касационен съд, председателя на Върховния административен съд и главния прокурор, т. е. на ръководителя на Националната следствена служба да се признае статут, какъвто той съгласно изричния конституционен текст не може да притежава.

По изложените съображения приемаме, че искането за обявяване на противоконституционност на чл. 125, т. 1 ЗСВ в частта, с която директорът на Националната следствена служба се приравнява по длъжност на председателя на Върховния касационен съд, председателя на Върховния административен съд и на главния прокурор е основателно.

